

synes, at det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen klart og fast sagde det forleden Dag: Børnene har Ret til at bestemme, hvad de vil arbejde med, hvornaar de vil arbejde, og hvor længe de vil arbejde i Skolen. Jeg vil indrømme, at der er noget nyt, men jeg tror ikke, at dette nye er af det gode, og jeg tror ikke, at det praktisk er muligt at gennemføre det, i alt Fald at gennemføre det overalt, med blot nogenlunde tilfredsstillende Resultat. Jeg skal ikke nægte, at der kan være en enkelt Lærer, som er saa overlegen og dygtig, at han kan faa noget endogsaa betydeligt ud af den Undervisningsform; men i Hovedsagen tror jeg ikke, at en saadan Skoleordning vil være tilfredsstillende. Den vilde gøre Fortræd, hvis den blev gennemført og kom ud over Landet. Men Hovedsagen, at Børnene skal sættes i Arbejde, og helst med Lyst, og at der kaldes paa deres Selvvirksomhed, det, vil jeg hævde, er ikke noget nyt. Jeg tror, at man her om disse Skoletanker passende kan anvende det bekendte Udtryk, at det gode ved disse Tanker er ikke nyt, og det nye, der er derved, er ikke godt. Jeg tror nu aldeles ikke paa, at der bliver noget godt ud af denne Ordning, og derfor var det mig ogsaa en Tilfredsstillelse at lægge Mærke til, at det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen, der øver ikke saa lidt Indflydelse paa Skolens Forhold gennem sin Virksomhed som Forstander for Lærerhøjskolen, advarede mod at give sig denne Retning helt i Vold; jeg tør maaske gaa ud fra, at de Erfaringer, som netop det ærede Medlem har gjort ved at se paa Forholdene der, hvor de er mest ideelt fremstillede, nemlig nede i Italien, har virket til, at man fra den Side ikke vil vove at gøre alt for mange Eksperimenter i Skolen, for det har Skolen og Skolens Arbejde absolut ikke nogen Gavn af. Men det er alt-saa den ny Idé. Jeg tror, det er en delvis forfejlet Idé, men det faar nu være, som det være vil.

Derimod er der noget, som skal anholdes ved alt dette nymodens Værk, saaledes som det fremstilles herhjemme, og det er, at man forsøger at udgive disse Tanker om ikke direkte som Grundtvigs og Kolds Opdragelsestanker, saa dog i nær Slægt med det, der kendetegner disse vore to største Pædagoger i forrige Aarhundrede. Jeg ser saadan paa det, at hos Grundtvig og Kold er det bærende for al Skolevirksomhed den personlighedsprægede Lærer, der giver af sit rige Forraad gennem Øret

til Hjertet. Det var noget af den samme Tanke, der formede sig i det bekendte Ord, som igennem mange Aar var et Slagord for den Grundtvigske Retning: Luk Bogen i og luk Munden op. Og det gælder ikke blot for Læreren, men i lige saa høj Grad for Børnene. Hos de nye Pædagoger er det den Barnesjælen iboende Trang til Selvvirksomhed, der skal være Drivfjederen i al Handling. Barnet vil selv, og derfor skal der gøres Plads for Barnets frie Initiativ, saa det frit kan udfolde sig, det vil sige, gøre alt, hvad det selv vil. Derigennem skal der gives det Mulighed for at udvikle sig, og ved denne Selvvirksomhed skal Barnet, siger de, bruge den saakaldte videnskabelige Metode. Barnet skal begynde med at tvivle om alt, skal selv undersøge det og selv eksperimentere med det og derefter danne sig sin Mening. Det er en Del af den nye Retnings Folk, der har sat disse Tanker i Højsædet. En af dem skriver for en Tid siden, at Skolen bør lade den videnskabelige Metode trænge helt ned i Underskolen. Der er i Virkeligheden for mig; jeg tør nok sige, noget naragtigt ved at sætte videnskabelige Metoder, Forskningsvejen, i Forbindelse med Barneskolen, og jeg tør dristigt hævde, at en slig Tankegang har aldrig hørt Grundtvigs og Kolds Skoletanker til; tværtimod er der gennem dem advaret mod det, der kaldes „Drengevidenskabelighed,“ og jeg vil give det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen helt og fuldt Ret, naar han klart og bestemt drager et Skel mellem Kolds og Grundtvigs Grundsætninger og de ny-europæiske Skoletanker. Jeg vilde meget ønske, at den højtærede Minister lige saa klart vilde gøre det samme, men det gør hun jo aldeles ikke, tværtimod. Den højtærede Undervisningsminister har jo knyttet vore ivrigste Repræsentanter for de nye Skoletanker nær til sig. Blader man Finanslovsforslaget og Anmærkningerne dertil igennem, viser det sig, at hun netop har knyttet Mænd, som nærer de nye Tanker, jeg her har omtalt, særligt til Ministeriet og vil give dem en Plads som Raadgivere der. Det faar Ministeren gøre, som hun vil, og som hun, jeg havde nær sagt, kan faa Rigsdagen lokket med til, men hvad der efter mit Skøn ikke er helt ærligt Spil, er, at Ministeren rejser Landet rundt og prøver paa at udgive sit nye Skoleprogram som i det væsentligste Grundtvigs og Kolds Skoleprogram. Dette protesterer jeg imod, det er ganske urigtigt.

Ser vi paa de fremsatte Skolelovsforslag, synes jeg heller ikke, der er meget,